Μνήμη Τριών Ιεραρχών († Μοναχός Μωυσής Αγιορείτης)

Categories : ΑΝΕΠΙΚΑΙΡΑ

Date : 30 Ιανουαρίου, 2024

Οι τρεις μέγιστοι φωστήρες της τρισηλίου θεότητος έχουν κάποιες, λίγο γνωστές, σχέσεις με το όρος αυτό το άγιο του Τριαδικού Θεού και της Θεομήτορος.

Αρχαία και ιερή αγιορείτικη παράδοση θέλει τον ουρανοφάντορα Βασίλειο, τον φίλο της ησυχίας, τον ασκητή του Πόντου, τον κανονάρχη του μοναχισμού μας, ν' ασκήτευσε σε μια πλαγιά του Άθωνα. Εκεί «υπάρχει επί βραχωδών και τραχέων τόπων η πάλαι σκήτη καλουμένη του αγίου Βασιλείου, μετά Κυριακού Ναού σωζομένου ακόμη».

Τίμια λείψανα του αγίου φυλάγονται σε πολλές μονές. Το πιο πολύτιμο σώζεται στη Μ. Λαύρα και είναι ασφαλώς το τιλμαφέστερο δώρο του αυτοκράτορα Νικηφόρου Φωκά στον φίλο του όσιο Αθανάσιο, που του το ζήτησε ο ίδιος. Στο αυτοκρατορικό χρυσόβουλλο του 964 αναφέρεται: «Έφθασε και γαρ αιτήσας (την παναγία και πανσέβαστο θεία κάρα) του της οικουμένης μεγίστου φωστήρος και οικουμενικού

διδασκάλου και ιεράρχου της μεγάλης Καισαρείας Καππαδοκίας αγίου Βασιλείου του μεγάλου … δωρείται τούτω». Ο όσιος κτίτορας της Λαύρας με τους κανόνες του θεωρείται θεμελιωτής του Βασιλειανού μοναχισμού στον Άθωνα.

Ο άγιος Γρηγόριος, ο ησυχαστής ιεράρχης, ο ποιητής του Ποιητού του, κάνει ζωντανή την παρουσία του στο φιλάγιο όρος με τα ευώδη και χαριτόβρυτα λείψανά του. Στη μονή Βατοπεδίου φυλάγεται το μεγαλύτερο μέρος της κάρας του. Μάλιστα ο πατριάρχης Χρύσανθος σημειώνει περί της εγκυρότητος του λειψάνου:

«Αδιστάκτως αποφαινόμεθα ότι η διαληφθείσα σεβασμία και ιερά κάρα, η ούσα πνευματικός ανεξάντλητος θησαυρός και κειμήλιον αδαπάνητον εν τω ιερώ και σεβασμίω Βασιλικώ Μοναστηρίω της Υπεραγίας Δεσποίνης ημών Θεοτόκου του Βατοπεδίου κατά το Αγιώνυμον Όρος του Άθωνος υπάρχει βεβαίως και παναληθώς του εν αγίοις Πατρός ημών Γρηγορίου του Μεγάλου και Θεολόγου, ώσπερ εν τοις ανέκαθεν παλαιοίς καταστίχοις και κώδιξι του Μοναστηρίου και Σκευοφυλακίου ναι μην και πατραρχικοίς γράμμασι μαρτυρουμένη καθοράται, ουχ ήκιστα δε και εκ της στικτής ουλής της περί τον οφθαλμόν το αναμφίλεκτον κεκτημένη».

Τα κάτω άκρα του αγίου σώζονται στις μονές Χιλιανδαρίου και Αγίου Παύλου. Στη μονή Γρηγορίου μικρό μέρος της κάρας του, με την κάρα του πατέρα του Γρηγορίου του Ναζιανζηνού και σε άλλες μονές άλλα τεμάχια.

Του θείου και ιερού Χρυσοστόμου τα θαυμαστά λείψανα, ως κειμήλια ουράνια, υπάρχουν σε πολλές μονές. Το δεξί χέρι του σε στάση ευλογίας «εντός αργυρεπιχρύσου επενδύματος» –αυτό που νεκρό ευλόγησε την ταραγμένη νεκρή Ευδοξία και ησύχασε– βρίσκεται στη μονή Φιλοθέου. Αναφέρεται ως δώρο του αυτοκράτορα Θεοδόσιου του Β’ και είναι βέβαια ο μεγαλύτερος θησαυρός της μονής μαζί με τη θαυματουργή εικόνα της Γλυκοφιλούσας.

Στη Μ. Λαύρα οι αυτάδελφοι αυτοκράτορες Βασίλειος ο Β’ και Κωνσταντίνος ο Η’, το 978, δωρίζουν «εν χρυσόπλεκτον λιθοκόλλητον κιβώτιον», όπου μαζί με άλλα λείψανα περιέχεται «ο θείος βραχίων εν δέρματι του μεγαλοφωνοτάτου και χρυσηλάτου της μετανοίας κήρυκος αγίου Ιωάννου του Χρυσορρήμονος…».

Η τιμή των αγίων λειψάνων στην Ορθοδοξία και ιδιαίτερα στο Άγιον Όρος είναι πράξη ευλαβείας και σεβασμού προς τα καθαρά αυτά δοχεία του πνεύματος, τα σώματα που ασκήθηκαν και αγιάσθηκαν και η χάρη τους είναι φανερή, πλούσια και ποικίλη. Κυρτωμένοι Γέροντες του Όρους, από την άσκηση και το βάρος των δεκαετιών, με λαχτάρα παιδιού μπροστά στ’ άγια λείψανα, κάνουν στρωτές μετάνοιες, τα προσκυνούν και τ’ ασπάζονται αχόρταστα με δάκρυα.

Στη μνήμη των Τριών Ιεραρχών είναι αφιερωμένοι ναοί παρεκκλησίων μονών και

κελλιών. Ένας από τους αρχαιότερους ναούς των αγίων είναι ενός ιβηριτικού κελλιού, που υπήρξε η «πάλαια ποτέ ακμάσασα» μονή του Σαράβαρη. Πλήθος βυζαντινών εικόνων και τοιχογραφιών τους κοσμούν Καθολικά και Κυριακά.

Εκατοντάδες εκατοντάδων χειρόγραφα και έντυπα, φαγωμένα από τη χρησιμοποίηση, με τους μελίρρυτους ποταμούς της σοφίας τους βρίσκονται στις πλούσιες βιβλιοθήκες, όπου εντός τους εντρύφησαν γενεές μοναχών. Πολυφίλητες λειτουργικές φυλλάδες από σεβάσμιους ιερομόναχους, είναι μοιρασμένες στον τόπο όπου τελείται κάθε μέρα η Θ. Λειτουργία, στον τόπο με τις χίλιες άγιες τράπεζες. Στους ναούς, τις κοινοβιακές τράπεζες και τα κελλιά αγάλλονται οι μοναχοί στα θεόπνευστα κείμενα των μεγάλων αυτών αγίων.

Πολλοί φέρουν τα ονόματα εκείνων και όπως εκείνοι από «πάντων των όντων την προς Θεόν προέκριναν συμβίωσιν». Στις μνήμες τους τελούνται παννύχιες στάσεις από ακούραστους ψάλτες και διακονητές, με τη γνωστή αγιορειτική τάξη. Αναπέμπονται εκ βαθέων φωνές προς τη σωστική τους πρεσβεία.

Μαζί με τους ψάλτες στην ετήσια σύναξή τους «οι πάντες τους πανταχού θερμώς προφθάνοντας θείους αρχιεράρχας εγκωμιάζοντες, ούτως είπωμεν· Πανάγιοι διδάσκαλοι, σπεύσατε εξελείν τους πιστούς εκ των του βίου σκανδάλων…»

(Από το περιοδικό «Ο ΟΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ», Έκδ. Ι. Μ. Οσίου Γρηγορίου Αγίου Όρους, τ. 9 (1984), σελ. 41)

(Πηγή ψηφ. κειμένου: koinoniaorthodoxias.org*)*